

**การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา**
**School Administration according to the Sufficiency Economy Philosophy of
School in the Phang Nga Primary Educational Service Area Office**

วัชราราลี เดชจูด*

Watcharawalee Deachjood*

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
Master of Education (Educational Administration), Suan Sunandha Rajabhat University

*Corresponding author's email: s63561802038@ssru.ac.th

วันที่รับบทความ (Received)

27 กุมภาพันธ์ 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

22 พฤษภาคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

18 มิถุนายน 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดสถานศึกษา 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ และครูผู้สอน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวน 309 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ พบว่า 1) ระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อจำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีดังนี้ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

คำสำคัญ : การบริหาร, สถานศึกษา, หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ABSTRACT

This research aimed 1) to study the level of school administration according to Sufficiency Economy Philosophy, 2) to compare school administration based on Sufficiency Economy Philosophy classified by gender, work experience, and school size and 3) to propose guidelines for developing school administration according to Sufficiency Economy Philosophy. The sample group for this research included school administrators, heads of academic administration, and teachers in school under Phang Nga Primary Educational Service Area Office for the Academic year 2022, with a total number of 309 people. The research tools for this study included questionnaires and interviews. Statistics used in quantitative data analysis included frequency, percentage, mean, and standard deviation. The results of the research according to the objectives were found that: 1) the level of school administration according to Sufficiency Economy Philosophy, in overall, was at a high level. 2) Comparative results of school administration according to Sufficiency Economy Philosophy, classified according to the gender of the respondents, in overall, were not different, when classified according to the work experience of the respondents, the overall was not different, when considering each aspect, the overall result was the same. The personnel development aspect of school had a statistically significant difference at .05 level, when classified according to the size of the respondents' school, they were not different. 3) Guidelines for school administration according to Sufficiency Economy Philosophy were as follows: School management, curriculum and teaching management, organizing activities for student development and school's personnel development.

Keywords: Administration, Schools, Sufficiency Economy Philosophy

บทนำ

ในปัจจุบันประเทศไทย ต้องพบกับการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบเพราะเศรษฐกิจไทย และเศรษฐกิจโลก ซึ่งเป็นผลกระทบเพราะโรคโควิด 19 ที่มีผลต่อการใช้ชีวิตของประชาชน เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง และบุคลากรในสถานศึกษาด้วย ซึ่งยังมีผลกระทบต่อระบบบริหารภายในโรงเรียนด้วย ไม่มากนัก วิฤติโควิด 19 ครั้งนี้ส่งผลกระทบต่อดำรงชีวิตของผู้คนเป็นอย่างมาก และทำให้กิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านเศรษฐกิจ ด้านการท่องเที่ยว รวมถึงด้านการศึกษา ต้องหยุดชะงักลง ส่งผลให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับความเสี่ยง โดยเฉพาะความเสี่ยงจากการบริหารด้านเศรษฐกิจที่ไม่สามารถรองรับการเติบโตอย่างยั่งยืน รวมทั้งอีกหลาย ๆ อาชีพ ซึ่งทำให้ได้รับผลกระทบต่อผู้ปกครองโดยส่วนใหญ่ และทำให้มีผลกระทบ

ต่อสถานศึกษาโดยตรง จึงจำเป็นต้องยึด “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้เกิดการบูรณาการในการพัฒนาทุกมิติอย่างสมเหตุสมผล มีความพอประมาณ และมีระบบภูมิคุ้มกันและการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดี ซึ่งเป็นเงื่อนไขจำเป็นสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566-2570)

การบริหารโดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ ดังที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้ดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปยังสถานศึกษา โดยให้สถานศึกษานำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การจัดการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อวางรากฐานให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง สามารถพึ่งพาตนเองได้ และเป็นวิถีชีวิตที่มั่นคงยั่งยืนสืบไป การให้สถานศึกษาจัดทำแนวทางการจัดการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอนทุกระดับ โดยสอดแทรกสาระเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามลำดับโดยเริ่มให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ระดับบุคคลและครอบครัวรู้จักนำไปประยุกต์ใช้นำไปขยายผลในครอบครัวและชุมชนเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565)

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน พัฒนา ปรับปรุง แก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากยิ่งขึ้น ตลอดจนเป็นแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา

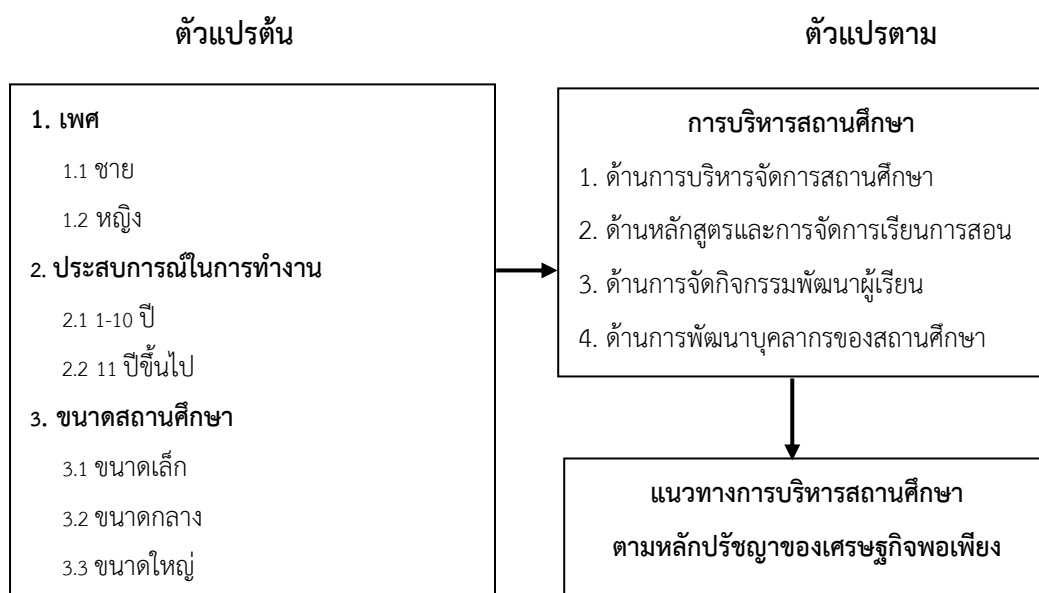
ทบทวนวรรณกรรม และ กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 1.1 ความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- 1.2 ความเป็นมาของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 1.3 แนวคิดของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 1.4 องค์ประกอบของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 1.5 ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา
2. การบริหารสถานศึกษา
 - 2.1 ความหมายการบริหารสถานศึกษา
 - 2.2 หลักการบริหารสถานศึกษา
3. การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา
 - 3.2 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
 - 3.3 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 3.4 ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา
4. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา จำนวน 135 แห่ง ประชากร จำนวน 1,256 คน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 125 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการจำนวน 135 คน และครูผู้สอนจำนวน 996 คน ประจำปีการศึกษา 2565 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา, 2565)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนในการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา จำนวน 103 แห่ง
2. ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 3 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน 2) หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ 1 คน และ 3) ครูผู้สอน จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 309 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)
3. ผู้วิจัยได้กำหนดผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้ 1) ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาต้นแบบหรือสถานศึกษาแกนนำทางด้านเศรษฐกิจพอเพียงและ 2) เป็นผู้มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์การบริหารงานด้านเศรษฐกิจพอเพียง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) เพื่อสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำแนกขอบข่ายภารกิจงานของสถานศึกษา 4 ด้าน จำนวน 50 ข้อ ได้แก่

1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา	จำนวน 14 ข้อ
2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	จำนวน 14 ข้อ
3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	จำนวน 15 ข้อ

4) ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา จำนวน 7 ข้อ

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามกรอบแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's scale) 5 ระดับดังนี้

5 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	อยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	อยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	อยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	อยู่ในระดับน้อย
1 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อให้ได้แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงครบทุกด้าน โดยมีข้อความเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา จำนวน 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4) ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำแบบสอบถามสำหรับการวิจัยที่สร้างขึ้น ไปทำการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

1. การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปดำเนินการตรวจสอบหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

1.1 นายบุญรัฐ หลักแหลม	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลพังงา
1.2 นายเอกลักษณ์ สมบัติบุญ	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบางก้น
1.3 ดร.อรอุมา ทองสกุล	รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนากลาง มิตรภาพที่ 163

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่มีความเที่ยงตรงของเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดย IOC มากกว่า 0.50 ถือว่ามีความเที่ยงตรงของเนื้อหา จากนั้นจึงนำข้อคำถามที่ปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว มาใช้เป็นข้อคำถามในการวิจัย เท่ากับ 0.76

2. การหาค่าความเชื่อมั่น ผู้วิจัยดำเนินการนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทำการทดสอบ (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็นสถานศึกษา จำนวน 10 แห่ง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ฝายบริหารงานวิชาการ จำนวน 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน และทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัค (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ 0.89

3. ปรับปรุงแบบสอบถามให้เป็นฉบับสมบูรณ์แล้วใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 309 คน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขอหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ และครูผู้สอน แล้วนัดวันเก็บข้อมูล โดยนำแบบสอบถามไปให้ด้วยตนเอง
2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ พร้อมนำแบบสอบถามมาทำการลงรหัส เพื่อนำไปประเมินผลของข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์
4. นำแบบสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อสร้างเป็นแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
5. เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 5 คน
 - 5.1 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง
 - 5.2 ผู้วิจัยสรุปรวบรวมความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิทันทีที่จบการสัมภาษณ์ในแต่ละด้าน
 - 5.3 เมื่อการสัมภาษณ์สิ้นสุดลง ผู้วิจัยสรุปอีกครั้ง หากผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละคนมีความคิดเห็นเพิ่มเติมก็ทำการบันทึกข้อมูลเพิ่มเติมอีกครั้ง
 - 5.4 การสัมภาษณ์แต่ละครั้งผู้วิจัยได้จดบันทึก และบันทึกการสัมภาษณ์ผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ไว้ทุกครั้ง โดยขออนุญาตการบันทึกต่อผู้ให้สัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์เรียบร้อยของแบบสอบถามทุกฉบับ และนำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้คอมพิวเตอร์ในการคำนวณค่าสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ มีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) พร้อมนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย
2. วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เป็นรายด้านและภาพรวม ซึ่งพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูล เพื่อทราบระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่าตาม

แนวความคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1961) เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้หลักเกณฑ์เพื่อแปลความ

3. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา จำแนกตามเพศ ประสิทธิภาพในการทำงาน โดยใช้สถิติทดสอบทีแบบเป็นอิสระต่อกัน (Independent-samples t-test) และจำแนก ขนาดสถานศึกษา โดยใช้สถิติทดสอบเอฟ (One-way ANOVA หรือ F-test)

4. นำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา โดยนำแบบสัมภาษณ์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ไปสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) นำไปสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบหรือสถานศึกษา แก่นนำทางด้านเศรษฐกิจพอเพียง และผู้ทรงคุณวุฒิทางการบริหารด้านเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 5 คน โดยใช้ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis)

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามการวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ไปยังสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา จำนวน 103 แห่ง โดยผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละแห่ง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน หัวหน้างานบริหารวิชาการ จำนวน 1 คน และครู จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 309 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โดยข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ประสิทธิภาพในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา ดังรายละเอียด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 309 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 66.99 และเพศชาย จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 33.01 ตามลำดับ

ประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีประสิทธิภาพในการทำงาน 11 ปี ขึ้นไป จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 62.80 และมีประสิทธิภาพในการทำงาน 1 - 10 ปี จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 37.20 ตามลำดับ

ขนาดสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 55.30 รองลงมา คือ สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00 และสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 10.70 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา โดยภาพรวมการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.20) และหากพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.23) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.29) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.27) ตามลำดับ สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.29)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา โดยการทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ดังรายละเอียด

ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน โดยผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.14$) สูงกว่าผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิง ($\bar{X} = 4.11$)

ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปีขึ้นไปมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.14$) สูงกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-10 ปี ($\bar{X} = 4.09$)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์แนวการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

การศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา โดยการนำผลสรุปจากการวิเคราะห์แบบสอบถามที่ต่ำสุด

5 อันดับในแต่ละด้าน นำไปสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพิ่มเติมกับผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบหรือสถานศึกษาแกนนำทางด้านเศรษฐกิจพอเพียงและผู้เชี่ยวชาญการบริหารงานด้านเศรษฐกิจพอเพียงจำนวน 5 คน โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) เพื่อหาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านจากมากไปหาน้อย มีแนวทาง 4 แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ 1 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.23)

แนวทางที่ 2 ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.29)

แนวทางที่ 3 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.27)

แนวทางที่ 4 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.29)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ซึ่งมีประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ได้กำหนดนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัด พัฒนาและสนับสนุนให้ทุกคนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีการดำเนินชีวิตประจำวันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผลระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทองดี พิมพ์สาลี (2558) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอนาโยง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอนาโยง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริรัตน์ สังสุทธิ (2558) ที่ได้ศึกษาการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ส่งผลต่อความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัย พบว่า การบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา เมื่อจำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ได้สนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการศึกษา โดยกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนา ซึ่งมีเป้าประสงค์ให้ผู้เรียนได้รับการปลูกฝังค่านิยมในการนำคุณธรรมเป็นหลักในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ที่สำคัญนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการเข้ากับงาน 4 งานของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุเทน เจริญภูมิ (2560) ได้ศึกษาระดับและเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 พบว่า การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพิชญาดา สิงห์เลิศ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ยกเว้นด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา จากการสัมภาษณ์ แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4 ด้าน สามารถอธิบายได้ ดังนี้ 3.1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ สถานศึกษาควรมีโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาในแผนปฏิบัติงานประจำปี และจัดทำ

คำสั่งมอบหมายงาน ผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ชัดเจน สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมตามโครงการในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา และมีการติดตามประเมินผลในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาควรมีแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สถานศึกษาควรมีการส่งเสริม ติดตามประเมินผลการใช้งบประมาณเป็นระยะ ๆ อย่างเป็นระบบ โดยยึดหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ควรมีการจัดภูมิทัศน์ที่สวยงาม สะอาด เรียบร้อย สงบ ร่มรื่น เหมาะสม ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสถานศึกษาควรมีการจัดใช้สถานที่อย่างประหยัด คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด ควรมีการใช้งบประมาณตามแผนที่กำหนดไว้โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาควรมีการร่วมมือกับชุมชนจัดกิจกรรมพัฒนาสิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรทิพย์ บรรเทา (2558) ที่พบว่า หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดให้มีการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างความตระหนัก และเข้าใจเรื่องสาระของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง เช่นกัน 3.2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ สถานศึกษาควรมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้เรียนมีส่วนร่วม และมีผลงานนักเรียนให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ สถานศึกษาควรมีการใช้สื่อการเรียนรู้เพื่อบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนการสอน และสถานศึกษาควรมีการผลิตสื่อขึ้นใช้เองในสถานศึกษา สถานศึกษามีการเผยแพร่สื่อ แหล่งเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ชุมชน และมีการค้นหาหรือมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาสู่ชุมชน สถานศึกษาควรสร้างความรู้ ความเข้าใจให้เกิดขึ้น และมีผลงานนักเรียนปรากฏให้เห็นเชิงประจักษ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาสร้างองค์ความรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้เรียนสามารถเผยแพร่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ครอบครัว องค์กร และชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ได้ และที่สำคัญสถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แต่สถานศึกษาไม่มีการวัดและประเมินผลเชิงประจักษ์ ที่สามารถวัดและประเมินผลได้จริง และควรมีการวัดและประเมินผลครบทุกกลุ่มสาระและนำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนา การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิริยญา พันธุศิริ และจิรวรรณ วรณโรจน์ (2564) ที่พบว่า ควรสร้างความตระหนักให้แก่ครู เชิญวิทยากรมาอบรมให้ความรู้แก่ครูจัดการเรียนการสอนโดยสอดแทรกเนื้อหาเศรษฐกิจพอเพียง จัดประกวดสื่อการเรียนการสอน นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัด การเรียนการสอน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของพัทธนันท์ เจียเจริญ (2558) ที่พบว่า ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ครูทุกคน จัดทำตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ จัดทำระบบนิเทศติดตาม ส่งเสริมให้มีการใช้

แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และนำกระบวนการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่นกัน 3.3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ สถานศึกษาควรมีกิจกรรมให้ผู้เรียนรู้จักศักยภาพของตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และควรมีกิจกรรมแนะแนวการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาควรมีกิจกรรมให้ผู้เรียนได้วางแผนอนาคตของตนเองที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และควรมีการจัดกิจกรรมลูกเสือ และเนตรนารี เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ภายในสถานศึกษา และชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรม โครงการที่มีส่วนร่วมระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อให้ผลของกิจกรรมมีความยั่งยืน สถานศึกษาควรมีการให้นักเรียนจัดทำโครงงานโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมท้องถิ่น หรือหลักคำสอนทางศาสนามาประยุกต์ใช้ตามหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมชุมนุม ชมรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความก้าวหน้าอย่างมีสมดุล มีจิตสาธารณะ และมีการขยายผลของกิจกรรมสู่ชุมชนหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับงานวิจัยของพิริญา พันธ์ศิริ และจิรวัฒน์ วรณโรจน์ (2564) ที่พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา ควรมีส่วนร่วมในการกำหนดและการปฏิบัติร่วมกัน 3.4) ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ สถานศึกษาควรมีโครงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา มีการจัดประชุม อบรม สัมมนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การนำไปปฏิบัติจริงในสถานศึกษาต่อไป สถานศึกษาควรมีความร่วมมือกับชุมชน มีการศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมและเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปถ่ายทอดความรู้ และจัดกิจกรรม การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในโอกาสต่อไป สถานศึกษาควรมีการสำรวจความต้องการความจำเป็นของบุคลากรในสถานศึกษาที่จะพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถบนพื้นฐานของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาจัดกิจกรรม โครงการพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษานำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน อย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษาควรสร้างความตระหนักให้บุคลากรมีจิตสำนึก จิตสาธารณะตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และควรให้กำลังใจกับบุคลากรที่มีการดำเนินชีวิตตามวิถีไทย ประเพณีไทยอันดีงาม มีจิตสำนึกที่ดีต่อตนเอง และชุมชน และมีจิตสาธารณะ มีความพร้อมที่จะเป็นต้นแบบให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักในการพัฒนาตนเองให้มีความพร้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิริญา พันธ์ศิริ และจิรวัฒน์ วรณโรจน์ (2564) ที่พบว่า ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ควรส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้มีการพัฒนาตนเอง ปฏิบัติภารกิจหน้าที่ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสอดคล้องกับ

ผลการวิจัยของพัทธนันท์ เจียเจริญ (2558) ที่พบว่า ควรจัดให้มีกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประกาศเกียรติคุณบุคคลต้นแบบการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ รวมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ควรนำแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา ทั้ง 4 ด้าน ไปกำหนดเป็นนโยบาย หรือจุดเน้นในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีการจัดอบรมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภายในสถานศึกษา ให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัย แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). *คู่มือการประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดการเรียนการสอนและ บริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปีงบประมาณ 2565*. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2566*. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ทองดี พิมพ์สาลี. (2558). *การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอนายูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรทิพย์ บรรเทา. (2558). *แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 (เลย-หนองบัวลำภู)*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พัทธนันท์ เจียเจริญ. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.

พิชญาดา สิงห์เลิศ. (2560). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.

[วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
พิริญา พันธ์ศิริ และจิรวัฒน์ วรณโรจน์. (2564). แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาจุฬาลงกรณแก่น, 8(3), 287-298.
สิริรัตน์ สังสุทธิ (2558), การบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลต่อความพร้อม สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา. (2565). แผนปฏิบัติการประจำปี 2565. พังงา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566 - 2570). กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี

อุเทน เจริญภูมิ. (2560). การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 31.

[วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.

Likert, Rensis. (1961). *New Pattern of Management*. McGraw – Hill.